

HSPACE: VUOSAARI
AVOIN
Konseptidokumentti
Ryhmä 3

SISÄLLYSLUETTELO

Projektin visio	3
Nykytila	4
Monitoimiaula	5
Tilat	6
Pohjapiirrokset ja värit	8
Värimaailma	8
Kosketusnäytöllisiä päätteitä	9
Ideoiden monistettavuus	12
Käyttöskenaario ryhmittäin	13

Projektin visio

Elämyksellisyys ja elämyshakuisuus ovat olennainen osa nykyaikaista länsimaista kulttuuria ja oppilaillekin olennainen osa koulun ulkopuolista elämää. Ei ole siis ihme, että Vuosaaren koulun kiinnostavuus on alhainen koulun elämyksellisyyden jäädessä vähäiseksi.

Peruskorjauksen myötä Vuosaaren koulun oppilaat saavat käyttöönsä siistit tilat. Mikäli siisteys kyetään yhdistämään elämyksellisyyteen, voidaan samalla mahdollisesti nostaa oppilaiden arvostusta koulurakennusta, sen irtaimistoa ja siellä tapahtuvaa toimintaa kohtaan. Tällä hetkellä oppilaat eivät arvosta luistelukentän parakkipukukoppia muistuttavaa rakennusta ja kouluympäristöään.

Jos koulu pystyy kilpailemaan elämyksellisyydessä ja viihtyisyydessä koulun ulkopuolisen elämän kanssa, on kouluun tulo mielekästä.

Ihminen on niin kuin ympäristönsä ja ympäristö niin kuin ihminen aiemmin. Muutokset ovat meissä itsessämme.

One Kids Place Children's Treatment Centren aula Kanadassa

Lapsia siirtelemässä virtuaalisen laavalampun kuplia.

Nykytila

Vuonna 1966 käyttöön otettu Vuosaaren koulu toimi aluksi keskikouluna, myöhemmin yhteiskouluna. Koulun tiloissa toimi myös lukio, mutta vuodesta 1977 asti Vuosaaren koulu on toiminut ainoastaan peruskouluna.

Suurimmillaan koulun oppilasmäärä on ollut jopa 800. Tällä hetkellä koulussa opiskelee noin 250 oppilasta kuudennesta yhdeksänteen luokkaan. Kuudesluokkalaiset eivät kuitenkaan pääosin opiskele Vuosaaren yläasteen yhteydessä, vaan koulussa opiskelee alasteen tilanpuutteen vuoksi vain yksi kuudes luokka. Koulussa opiskelee myös yksi musiikkiluokka, joka on toinen kahdesta Helsingissä toimivasta yläasteen musiikkiluokasta.

Vuosaaren koulun opetuslinja noudattaa Helsingin kaupungin peruslinjaa. Lähes viidesosa koulun oppilaista on maahanmuuttajataustaisia, joten opetus perustuu suvaitsevaan kasvatukseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Aiemmin koulu on ollut mukana myös kansainvälisissä projekteissa, mutta ei ole tällä hetkellä.

Vuosaaren koulussa alkaa vuonna 2012 peruskorjaus, jolla pyritään vaikuttamaan myös koulun houkuttelevuuteen. Yläasteelle tulevien ikäluokka on tällä hetkellä Vuosaarissa melko pieni, joten oppilaita täytyy houkutella kauempaa. Yksi vaihtoehto on lisätä Vuosaaren kouluun liikuntapainotteinen luokka, sillä koulun lähiympäristössä tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet erilaisille liikuntamuodoille.

Lähde: Olli-Pekka Autere, Vuosaaren koulu. Vuosaaren koulun esittely, Hspace-starttipäivä 18.2.2011, Metropolia AMK, Tikkurila.

Monitoimiaula: Kirjaston ja oleskelutilan yhdistelmä

Yleisenä tavoitteena on parantaa koulun tilojen viihtyvyyttä, käytettävyyttä ja toiminnallisuutta. Jos oppilaat saavat koulussa mielekkäitä virikkeitä, jotka ovat helposti lähestyttävissä ja kaikkien saatavilla, he viihtyvät koulussa paremmin ja erilainen häiriökäyttäytyminen vähenee.

Monitoimiaulan suunnittelussa huomioidaan koulun monikulttuurisuus ja erilaiset erityisryhmät. Tila rakennetaan siten, että se toimii kaikille koulun käyttäjäryhmille luoden ilmapiirin, jossa moni käyttäjäryhmien sekoittuminen on luonnollinen osa tilan toimintaa. Tämä rohkaisee eri ryhmien väliseen positiiviseen kanssakäymiseen ja rentouttaa koulun ilmapiiriä, rikkoen koulujärjestelmällemme perinteistä tiukan hierarkista järjestelmää.

Samalla pyritään luomaan tiedon läsnäolon kulttuuri, joka rohkaisee helppoon ja nopeaan asioiden selvittämiseen ja tiedon etsimiseen muun toiminnan ohessa.

Ryhmä otti tarkastelun kohteeksi mahdollisuuden yhdistää aulatila ja kirjasto toisiinsa. Alla olevassa havainnekuvassa nähdään mahdollinen maisema tulevan koulun sisältä.

Design for All tarkoittaa sellaisia suunnitteluun liittyviä strategioita ja keinoja, joilla edistetään ympäristöjen, tuotteiden ja palveluiden käytettävyyttä, saavutettavuutta ja esteettömyyttä kaikille käyttäjille.

Design for All on käsitteenä vakiintunut Euroopassa viimeisen kymmenen vuoden aikana.

DfA on esteettömyyttä: suunnittelussa on otettava huomioon käyttäjien tarpeet, joita esimerkiksi ikääntyminen tai vammautuminen voi tuoda tullessaan.

DfA on käytettävyyttä: ympäristöjen, tuotteiden ja palveluiden suunnitteluprosesseissa Design for All liittyy kiinteästi käyttäjäkeskeisyyteen ja käytettävyyteen.

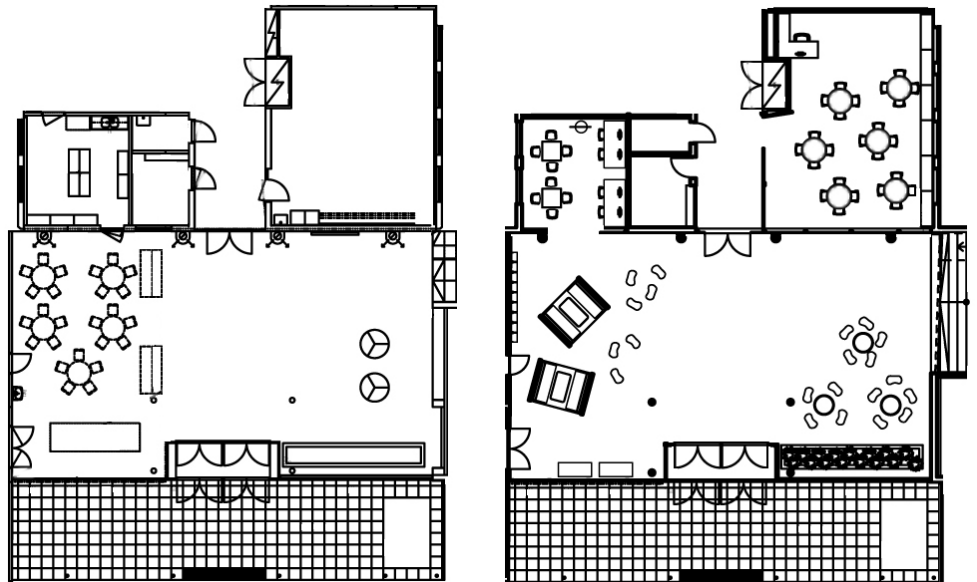

Tilat

Aula- ja kirjastotilojen yhdistäminen ja avaaminen on yksi konseptin toteutuksen kantavia teemoja. Yhdistämisen tavoitteena on luoda yhtenäinen, viihtyisä ja muunneltava tila, jossa oppilaat viihtyvät niin oppimiskuin välituntitilanteissakin. Suunnitelmassa avataan joitain luokkatiloja aula- ja pienemmiksi työtiloiksi. Tämä ratkaisu perustuu tietoon, että Vuosaaren koulun oppilasmäärä on nykypäivänä huomattavasti pienempi kuin alun perin, ja että oppilasmäärät ovat edelleen laskussa. Tämän pohjalta on tehty päätelmä, että opetustiloja voidaan mahdollisesti ottaa muuhun käyttöön.

Nyt tehty suunnitelma on pohja mahdollisille jatko-suunnitelmille.

Pääaula

Alkuperäinen aulatila

Uusittu aulatila

Pääaula on jaettu kahteen sohvaryhmätilaan ja helposti liikuteltavista jakkaroista ja penkeistä sekä pöydistä koostuvaan oleskelutilaan. Alueille on mahdollista tuoda erityyppistä musiikkia suuntaavien kaiuttimien kautta. Kaiuttimet ja valaistus on helppo rakentaa yhtenäisiin sohvaryhmäkalusteisiin. Aulaan tuodaan myös lehtiä oppilaiden luettaviksi.

Aulaan liittyvät ryhmätyö- ja opetustilat – Aulaan avataan opetustiloiksi entinen luonnontieteiden luokkiin liittynyt työhuonetila, johon sijoitetaan 2 kpl kosketusnäyttöllisiä pöytä ja 4 kpl tietokoneita. Tila voi olla avoinna oppilaille myös välituntisin, mutta se on myös mahdollista sulkea.

Vahtimestarin huone on avattu käytävälle aiemman aulatilaan avautumisen sijaan. Tämä tuo yhtenäisyyttä aulatilan puoleiselle seinälle.

Myös ensimmäinen luonnontieteiden luokkatila on avattu lasiseinällä aulatilaan ja kalustettu perinteisestä opetustilasta poikkeavaksi. Luokkatila toimii kuitenkin normaalin luokkatilan lailla ja on suljettavissa aulatilasta verholla. Luokkatilan avaaminen tuo aulaan avaruutta ja samalla näkymän ensimmäiselle sisäpihalle luokkatilan ikkunoiden kautta.

WC-tilat

Aulan ja kirjaston välisen iltakäytön WC-tilan muotoa on suunnitelmassa muutettu hieman, jolloin pääkäytävän aulan puoleinen pää laajenee aulatilän jatko-osaksi. Aiempaa leveämmät portaot tuovat tilaan myös yhden sosiaalisen tilan lisää, sillä nuoret istuvat mielellään portailla.

Kirjasto

Koulun kirjasto on siirretty pääkäytävän perältä keskeiseen tilaan. Avattavin lasiseinin käytävästä erotettava kirjastotila koostuu hyllytilasta, riipputuolein varustetusta lukutilasta, oppilaiden välitunti- ja opetuskäytössä olevista tietokoneista ja kolmesta pienemmästä työtilasta. Pienet työtilat ovat avattavissa kahdeksi tai yhdeksi isommaksi tilaksi.

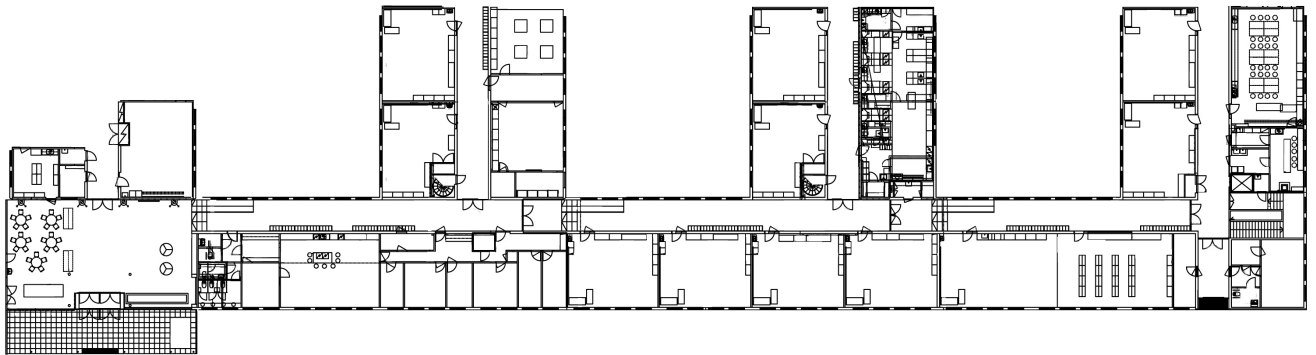
Väliaulat

Kunkin kolmen, pääkäytävältä alkavan luokkahuonekäytävän ensimmäinen luokkatila avataan väliaulaksi, jotka koostuvat sohvaryhmästä ja työtiloinakin toimivista pöydistä ja tuoleista. Näin pääkäytävä avartuu, oppilaat saavat lisää viihtyisiä työ- ja oleskelutiloja ja koulun käyttävät uusia näkymiä ja valoa.

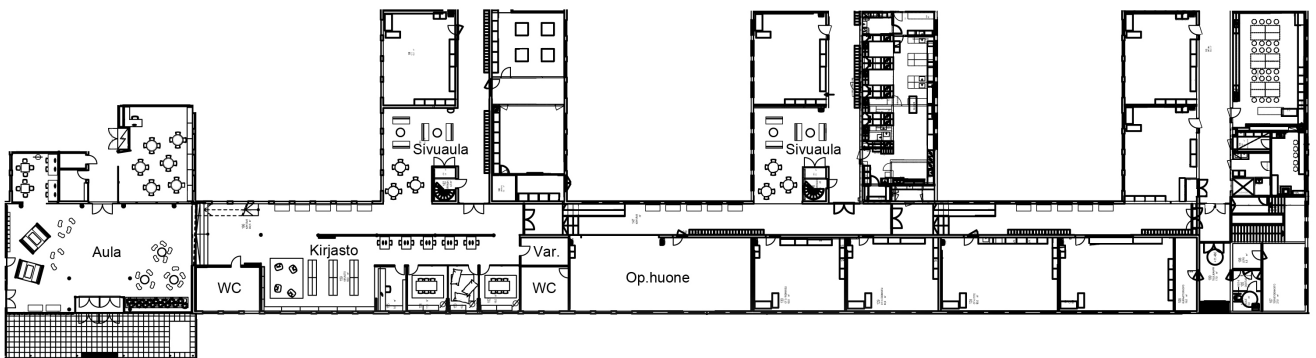
Opettajainhuone

Opettajanhuone siirretään kirjaston taakse, pidemmälle pääkäytävällä. Tilan koko pienenee hieman aiemmasta. Opettajanhuoneen kahvitila avataan lasiseinällä käytävälle, jolloin sekä opettajanhuoneen että käytävätilan tilantuntu kasvaa. Opettajille kuitenkin jätetään myös käytävästä suljettua tilaa.

Pohjapiirrokset ja värit

Vanha pohjapiirros

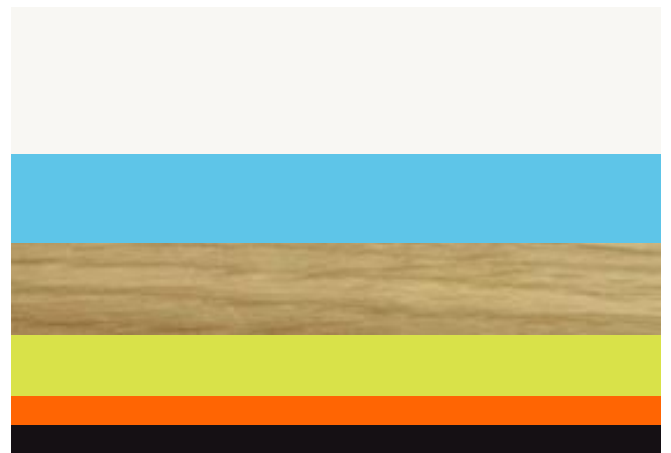
Uusi pohjapiirros

Värimaailma

Värimaailma on saanut vaikutteita upeasta One Kids Placesta.

Sisustuksen värit ovat pääosin rauhallisia ja rentouttavia. Mukana on kuitenkin huomiovärejä, jotka piristävät ympäristöä ja kutsuva luokseen. Värikartoissa olevat alueet kuvastavat värien määrän suhdetta toisiinsa.

Tilan hallinta

Valtaosa työtasoista ja istuimista on liikuteltavissa ja koottavissa modulaarisesti erilaisia käyttätilanteita vastaaviksi kokonaisuuksiksi

Tilan viihtyvyyttä nostetaan ja meluhaittoja pienennetään erilaisilla suunnatun äänen ratkaisulla, jotka mahdollistavat hyvinkin monipuolisen auditiivisen tilanhallinnan. Eri tiloihin saadaan soimaan erilaista musiikkia ja osa tilasta voidaan eristää melulta ilman seiniä tuottamalla vastaanivalleja alueiden väliin.

Kosketusnäyttöllisiä päätteitä

Kosketusnäyttöihin pohjautuvat tietotekniset ratkaisut ovat vaikuttaneet alustavan tutkimuksen mukaan parhailta ratkaisulta konseptimme kaltaiseen julkiseen ja vahinkoalttiiseen tilaan.

Konseptissa erilaiset plekslasiin upotetut seinä- ja -pöytäpäätteet täyttävät useita erilaisia tarpeita. Pöytiin upotettuja päätteitä voi käyttää joko neljä henkilöä kerrallaan erikseen tai tarpeen vaatiessa päätteistä saa yhdistettyä yhden, ryhmätyötä tukevan ja erilaista peli- ja harrastustoimintaa mahdollistavan pöytänäytön. Usean pisteen kosketustunnistus mahdollistaa useamman käyttäjän samanaikaisen työskentelyn. Kestävän pleksirakenteen ansioista käyttämättömät päätteet toimivat myös normaalinäyttötilana.

Displaxin kalvonäytöt toimivat testatusti iskunkestävän pleksin läpi.

Suunnatun äänen sovelluksissa ääni kohdistetaan juuri haluttuun paikkaan tai tietylle alueelle. Erilaiset suunnatun äänen ratkaisut mahdollistavat monipuolisten äänimaisemien luomisen ja usean eri median toistamisen samassa tilassa ilman yleistä kakofonia. Suunnatun äänen käytöllä voidaan myös luoda yksityisyyden suojaavia parantavia ääniverhoja, joilla voidaan estää yksityisten keskustelujen sivusta seuraaminen esimerkiksi avoimien pankkialien odotustiloissa ja palvelupisteissä.

Kaikkissa päätteistä on vähintäänkin rajattu internetyhteys. Kirjasto-osan päätteistä voi lukea lisäksi kirjastoon tilattuja digitaalisia lehtiä.

Toinen tärkeä kosketusnäyttöteknologiaa hyväkseen käyttävä sovellus on ympäri koulua sijoitetut ilmoitustaulut. Tauluista voi seurata koulun tärkeimpiä tapahtumia, sekä sosiaalisen median syötteitä. Lisäksi oppilaat voisivat käyttää tauluja viestien vaihtoon ja erilaisten muistutusten jättämiseen.

Alla olevassa havainnekuvassa on nähtävissä koulun antamaa informaatiota, oppilaiden tuottamaa sisältöä ja interaktiivisia ominaisuuksia.

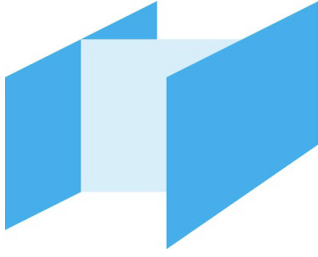

Ideoiden monistettavuus

Konseptissamme esitetyt tuotteet ja ratkaisut voidaan toteuttaa ja monistaa vuosaaren yläasteen lisäksi myös muissa tiloissa. Monistettavuuden rajoituksena ovat käytännössä vain DfA-ratkaisut, joiden huomioimatta jättäminen on toki mahdollista, mutta sosiaalisesti kestävän kehityksen vastaista. Olemme koittaneet ratkaisuissamme ottaa huomioon monistettavuuden erilaiset näkökulmat mm. modulaaristen rakenteiden muodossa.

Kosketusnäytöllisen pöydän monistettavuus perustuu materiaalikustannusten edullisuuteen. Monistettavuutta rajoittaa lähinnä vain käytettävän projektorin koko. Samoin on myös ilmoitustaulu-idean kanssa. Kohdistetun äänen suhteen käytettävä tila asettaa tietenkin joitain rajoituksia. Tässäkään tapauksessa tuotteen hinnan ei uskoisi olevan ratkaiseva tekijä monistettavuuden suhteen.

Monistettavuus ei kuitenkaan mielestämme ole mikään itseisarvo, vaan lisää jo valmiiksi hyvään ideaan, kuin kirsikka kakun päällä!

HSPACE: VUOSAARI

Käyttöskenaario

Ryhmä 3

Käyttöskenaario ryhmittäin

Millä eri tavalla Vuosaaren peruskoululaiset käyttävät aulatilaa ja kirjastoa?

Vuosaaren koulun oppilaat:

- oleskelu välituntien aikana
- omaehtoinen opiskelu
- eritasoinen rentoutuminen
- sosiaalisten suhteiden hoito
- opiskelu kouluaikana
- kirjastopalveluiden käyttö
- ryhmätyöt
- yksilötyöskentely

Millä tavoin Vuosaaren peruskoulun henkilökunta täyttää aulatilaa ja kirjastoa?

Vuosaaren koulun opettajat:

- tuntien valmistelu
- tiedonkeruu
- suunnittelu
- oppitunnit
- atk-opetus
- erilaiset mukautetut opetustapahtumat
- vapaa-aika
- eritasoinen rentoutuminen
- sosiaalisten suhteiden ylläpito

Vierailijat, erikoisryhmät?

